

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

TEISMŲ PRAKTIKA

BIULETENIS

Nr. 46

Vilnius 2017

REDAKCINĖ KOLEGIJA:

Renata Juzikienė

Edita Kisielienė

Mindaugas Girdauskas

Ieva Doroševaitė

TEISMŲ PRAKTIKA

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo biuletenis

Nr. 46

Vilnius 2017

XXIII metai

TURINYS

1. LIETUVOS AUKŠČIAUSIOJO TEISMO CIVILINIŲ BYLŲ SKYRIAUS IŠPLĖSTINIŲ SEPTYNIŲ TEISĖJŲ IR TRIJŲ TEISĖJŲ KOLEGIJŲ NUTARTYS

CIVILINĖ TEISĖ

ASMENYS

- 1.1. Dėl įmonės veiklos tyrimo apimties ir teismo vaidmens nustatant įmonės veiklos tyrimo apimtį bei laikotarpį.....11

DAIKTINĖ TEISĖ

- 1.2. Dėl bendraturčio teisės sudaryti bendro daikto dalies nuomos ar panaudos sutartį ar nutraukti jau sudarytą, kai naudojimosi turtu tvarka tarp bendraturčių nenustatyta.....19

PAVELDĖJIMO TEISĖ

- 1.3. Dėl CK 5.61 straipsnio 2 dalies aiškinimo ir taikymo.....35
1.4. Dėl CK 5.63 straipsnio paskirties ir taikymo sprendžiant dėl valstybės atsakomybės paveldėjimo teisiniuose santykiuose.....51

PRIEVOLIŲ TEISĖ

- 1.5. Dėl teisės normų, reglamentuojančių valstybės civilinę atsakomybę neužkardijus smurto šeimos aplinkoje, aiškinimo ir taikymo.....58
1.6. Dėl oro transporto bilietų pardavėjo pareigos tinkamai informuoti vartotojus apie būtinus kelionei dokumentus.....75
1.7. Dėl teismo pareigos *ex officio* vertinti vartojimo sutarties sąlygų atitiktį sąžiningumo reikalavimams ir dėl draudimo sutarties (draudimo taisyklių) vertinimo sąžiningumo aspektu.....88
1.8. Dėl draudiko teisės reikalauti dalies išmokėtos draudimo išmokos grąžinimo, kai draudėjas pažeidė pareigą informuoti apie draudimo rizikos pasikeitimą dėl to, kad apdrausta transporto priemonė perduota valdyti draudimo sutartyje nustatyto amžiaus ir (ar) vairavimo stažo neturintiems asmenims.....105

VIEŠIEJI PIRKIMAI

- 1.9. Dėl neigiamo pobūdžio sąlygos, kuria ribojamas tiekėjų dalyvavimas konkurse, teisėtumo ir draudimo riboti jų konkurenciją.....123
- 1.10. Dėl užsienio tiekėjo kvalifikacijos – teisės verstis atitinkama veikla – įgijimo momento.....143

DARBO TEISĖ

- 1.11. Dėl 1996 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 96/71/ EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje, užsienio teisės taikymo bei bylos teisingumo.....160

STATYBŲ TEISĖ

- 1.12. Dėl savivaldybės administracijos išduoto statybos leidimo teisėtumo, kai dėl vykdomų statybos darbų buvo surašytas savavališkos statybos aktas.....180

CIVILINIS PROCESAS

- 1.13. Dėl proceso teisės normų, reglamentuojančių jurisdikcijos taisykles tėvų pareigų ir išlaikymo bylose, aiškinimo ir taikymo.....190
- 1.14. Dėl nepilnamečio vaiko perdavimo, kai teismo sprendimu vaiko gyvenamoji vieta nustatoma ne su tuo iš tėvų, su kuriuo vaikas faktiškai gyvena.....205
- 1.15. Dėl įsiteisėjusios apeliacinės instancijos teismo nutarties dėl jurisdikcijos teisinės galios, faktoringo instituto santykio su reikalavimo teisės perleidimo (cesijos) institutu, arbitražinio susitarimo perdavimo faktoringo sutartimi galimumo ir tarptautinės jurisdikcijos.....212
- 1.16. Dėl arbitražo teismo sudarymo tvarkos, vidaus arbitražo sprendimo panaikinimo pagrindų, arbitražo procesą administruojančios institucijos, jos pirmininko, arbitrų nepriklausomumo ir nešališkumo, teismo nutarties, kuria šalys nukreipiamos į arbitražą, prejudicinės galios.....231
- 1.17. Dėl ieškovo sumokėto žyminio mokesčio klaidų taisymo apeliacinės instancijos teisme.....256

2. LIETUVOS AUKŠČIAUSIOJO TEISMO BAUDŽIAMŲJŲ BYLŲ SKYRIAUS PLENARINĖS SESIJOS, IŠPLĖSTINIŲ SEPTYNIŲ TEISĖJŲ IR TRIJŲ TEISĖJŲ KOLEGIJŲ NUTARTYS

BAUDŽIAMOJI TEISĖ

- 2.1. Juridinio asmens baudžiamoji atsakomybė (BK 20 straipsnis). Sukčiavimas (BK 182 straipsnis). Neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas (BK 220 straipsnis). Civilinis ieškinys baudžiamajame procese (BPK 109 straipsnis).....270
- 2.2. Genocidas (BK 99 straipsnis).....307

2.3. Nužudymas (BK 129 straipsnis). Neatsargus gyvybės atėmimas (BK 132 straipsnis).....	329
2.4. Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimas (BK 176 straipsnis)...	338
2.5. Vagystė (BK 178 straipsnis).....	347
2.6. Turto iššvaistymas (BK 184 straipsnis).....	356
2.7. Sukčiavimas (BK 182 straipsnis). Dokumento suklastojimas ar disponavimas suklastotu dokumentu (BK 300 straipsnis).....	365
2.8. Turto sunaikinimas ar sugadinimas (BK 187 straipsnis).....	382
2.9. Nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas (BK 216 straipsnis)...	394
2.10. Aplaidus apskaitos tvarkymas (BK 223 straipsnis).....	406
2.11. Narkotinių ar psichotropinių medžiagų platinimas nepilnamečiams.(BK 261 straipsnis).....	413
2.12. Piktnaudžiavimas (BK 228 straipsnis).....	417

BAUDŽIAMOJO PROCESO TEISĖ

2.13. Įrodymai (BPK 20 straipsnis).....	431
2.14. Advokato darbo apmokėjimas (BPK 106 straipsnis).....	444
2.15. Civilinis ieškinys baudžiamajame procese (BPK 109 straipsnis).....	452
2.16. Tyrimo veiksmų eigos ir rezultatų fiksavimas (BPK 179 straipsnis).....	461
2.17. Bylos nutraukimas (BPK 235 straipsnis). Bylos išskyrimas, bylų sujungimas ir nutraukimas ar perdavimas prokurorui (BPK 254 straipsnis). Nuosprendžio panaikinimo ir bylos nutraukimo pagrindai (BPK 327 straipsnis). Apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senatis (BK 95 straipsnis).....	473
2.18. Apeliacinės instancijos teismo sprendimų, priimamų išnagrinėjus bylą, rūšys (BPK 326 straipsnis).....	478

ADMINISTRACINĖ ATSAKOMYBĖ

2.19. Transporto priemonių vairavimas, esant vairuotojams neblaiviems arba apsvaigusiems nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų (ATPK 126 straipsnis). Transporto priemonių vairavimas neblaivių ar apsvaigusių nuo narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų asmenų, neturinčių teisės vairuoti (ATPK 129 straipsnis).....	496

LIETUVOS AUKŠČIAUSIOJO TEISMO TEISMŲ PRAKTIKOS APŽVALGOS

Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso normų, nustatančių įtariamojo ir kaltinamojo teises, taikymo apžvalga (II)

Įvadas	503
1. Įtariamojo (kaltinamojo) teisė turėti gynėją	503
Būtinasis gynėjo dalyvavimas (BPK 51 straipsnis).....	504
Atsisakymas gynėjo (BPK 52 straipsnis).....	508
Kai kurie teisės į gynybą (gynėjo pagalbos) efektyvumo užtikrinimo aspektai.....	513

2. Įtariamojo (kaltinamojo) teisė susipažinti su ikiteisminio tyrimo duomenimis ar (ir) bylos medžiaga teisme.....	516
3. Įtariamojo (kaltinamojo) teisė pačiam apklausti liudytojus (nukentėjusiuosius) arba prašyti, kad liudytojai (nukentėjusieji) būtų apklausti.....	523
4. Įtariamojo (kaltinamojo) teisė, kad byla būtų išnagrinėta per įmanomai trumpiausią laiką.....	536
Išvados.....	544

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos apžvalga bylose dėl fizinių asmenų bankroto

1. Įvadas.....	551
2. Fizinio asmens bankroto bylos iškėlimas.....	552
2.1. Pareiškimo iškelti fizinio asmens bankroto bylą priėmimas.....	553
2.2. Fizinio asmens bankroto bylos iškėlimo sąlygos.....	556
2.2.1. Asmens, siekiančio iškelti bankroto bylą, nemokumo vertinimas.....	556
2.2.2. Asmens, siekiančio bankroto bylos iškėlimo, sąžiningumo vertinimas.....	561
2.2.3. Kiti pagrindai atsisakyti iškelti bankroto bylą.....	570
3. Bankroto bylos iškėlimo arba atsisakymo ją iškelti padariniai.....	571
4. Mokumo atkūrimo plano projekto tvirtinimas.....	573
4.1. Būtinųjų poreikių tenkinimo išlaidos.....	577
4.2. Pareiškėjo gaunamų dienpinigių įtaka mokumo atkūrimo planui.....	578
4.3. Bankroto proceso administravimo išlaidos.....	579
4.4. Mokumo atkūrimo plano nepatvirtinimas, kai praleistas plano projekto pateikimo teismui terminas.....	582
4.5. Mokumo atkūrimo plano patvirtinimo procesiniai padariniai.....	583
4.6. Mokumo atkūrimo plano pakeitimo tvarka.....	583
5. Bankroto administratoriaus vaidmuo fizinio asmens bankroto procese.....	584
6. Fizinio asmens bankroto proceso santykis su priverstiniu teismo sprendimo vykdymu.....	588
7. Išvados.....	590

EUROPOS ŽMOGAUS TEISIŲ TEISMO SPRENDIMŲ SANTRAUKOS

Smurto artimoje aplinkoje problemos (vaiko interesų apsauga) civiliniu aspektu Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikoje.....	594
Sprendimo byloje JOVANOVIĆ prieš Švediją santrauka.....	596
Sprendimo byloje N. P. prieš Moldovos Respubliką santrauka.....	600
Sprendimo byloje K. A. prieš Suomiją santrauka.....	604
Sprendimo byloje M. ir M. prieš Kroatiją santrauka.....	609
Teisės gintis padedant gynėjui įgyvendinimo aspektai Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikoje.....	615
Didžiosios kolegijos sprendimo byloje DVORSKI prieš Kroatiją santrauka.....	623
Sprendimo byloje FALCÃO DOS SANTOS prieš Portugaliją santrauka.....	636
Sprendimo byloje GABRIELIAN prieš Armėniją santrauka.....	640

Sprendimo byloje VASENIN prieš Rusiją santrauka.....	647
Sprendimo byloje JEMEĻJANOVŠ prieš Latvijā santrauka.....	653
Sprendimo byloje GORBUNOV ir GORBACHEV prieš Rusijā santrauka.....	662